

Na osnovu člana 108. Zakona o administrativnoj službi u upravi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 16/02, 62/02 i 38/03) i člana 3. Pravilnika o načinu primopredaje arhivske građe između imalaca arhivske građe i Arhiva Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 31/00), d o n o s i m

UPUTSTVO ZA SPROVOĐENJE POSTUPKA KATEGORIZACIJE STVARALACA I IMALACA ARHIVSKE GRAĐE¹

1. Arhiv Republike Srpske (u daljem tekstu: Arhiv) sprovodi postupak kategorizacije stvaralaca arhivske građe radi:

- utvrđivanja značaja cjeline javne arhivske građe nastale djelovanjem njenog stvaraoca sa aspekta dokumentovanja djelatnosti koju taj stvaralac obavlja,
- planiranja politike stručnog nadzora nad sprovođenjem mjera zaštite, čuvanja, sređivanja, odabiranja i evidentiranja javne arhivske građe kod njenih stvaralaca i
- planiranja politike akvizicije javne arhivske građe nastale djelovanjem njenih stvaralaca.

2. Metodološki pristup kategorizaciji stvaralaca arhivske građe podrazumijeva vrednovanje stvaraoca (registrature), kao nosioca određenih funkcija, i utvrđivanje stepena njegovog značaja (organi državne vlasti, ustanove, privredna društva, fondacije i zadužbine, udruženja građana i dr.).

3. Funkcionalno vrednovanje stvaraoca (registrature) obuhvata analizu i vrednovanje svih funkcija u okviru njegove djelatnosti, odnosno potreba i interesa društva koje stvaralac svojom djelatnošću ispunjava ili odražava.

4. Utvrđivanje stepena značaja stvaraoca (registrature) obuhvata analizu i vrednovanje njegovih djelatnosti, nadležnosti i hijerarhijske povezanosti.

5. Postupku kategorizacije prethodi popis stvaralaca (registratura) arhivske građe. Popis se vrši po teritorijalnom principu, odnosno teritorijalnoj nadležnosti Sjedišta u Banjoj Luci i područnih jedinica u Doboju, Zvorniku, Istočnom Sarajevu, Trebinju i Foči, utvrđenoj odredbama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Arhivu Republike Srpske, a u okviru toga prema opštinskoj/gradskoj pripadnosti.

Popis stvaralaca (registratura) arhivske građe vrši se prema sljedećoj klasifikacionoj shemi:

- 1. Uprava i javne službe**
- 2. Pravosuđe**
- 3. Vojne jedinice, ustanove i organizacije**
 - 3.1. vojne jedinice
 - 3.2. vojne ustanove
 - 3.3. vojne organizacije
- 4. Prosvjetne, kulturne i naučne ustanove**

¹ "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 27/05

4.1. prosvjetne ustanove

4.2. kulturne ustanove

4.3. naučne ustanove

5. Socijalne i zdravstvene ustanove

5.1. socijalne ustanove

5.2. zdravstvene ustanove

6. Privreda i bankarstvo

6.1. banke i novčani zavodi

6.2. privredna udruženja

6.3. privredna preduzeća

6.3.1. industrija i rudarstvo

6.3.2. poljoprivreda i šumarstvo

6.3.3. trgovina, ugostiteljstvo i turizam

6.3.4. saobraćaj

6.3.5. ostalo

6.4. zanatstvo

6.5. zadruge

6.6. ostalo

7. Društveno-političke organizacije, društva i udruženja

7.1. političke i društveno-političke organizacije

7.2. staleške korporacije

7.3. humanitarna društva

7.4. kulturno-prosvjetna društva

7.5. sportska društva i udruženja

7.6. ostalo

8. Vjerske organizacije

9. Društvene službe.

6. Da bi neko pravno lice steklo status stvaraoca arhivske građe i bilo evidentirano, potrebno je da:

- posjeduje pravni identitet (status pravnog lica),
- posjeduje specifičan službeni mandat (nadležnost), jasno definisan u službenom tekstu,
- ima stepen odgovornosti,
- ima autonomiju, odnosno da predstavlja autoritet sa snagom odlučivanja za poslove iz svoje nadležnosti,
- posjeduje organizacionu shemu.

7. Na osnovu izvršenog popisa i vrednovanja elemenata iz t. 3. i 4. ovog uputstva, sačinjava se pismeni prijedlog za kategorizaciju pojedinog stvaraoca (registrature) arhivske građe. Prilikom utvrđivanja prijedloga naročito će se vrednovati arhivska građa koja omogućava saznanje o:

- porijeklu (istorijatu) njenog stvaraoca,
- organizacionoj strukturi,
- politici,
- programu,
- djelatnosti,

- propisima (zakoni, pravilnici i dr.) kojima su određeni funkcija, program i djelatnost,
- imovinskopравnim odnosima.

Pismeni prijedlog iz prethodnog stava sačinjava se odvojeno prema predloženim kategorijama (I, II i III), s tim što svaki prijedlog za razvrstavanje stvaralaca u prvu i drugu kategoriju sadrži i kraće obrazloženje za sve vrednovane kriterijume.

Prijedlog za kategorizaciju dostavlja se matičnoj službi Arhiva Republike Srpske, Sjedište u Banjoj Luci.

8. Konačnu odluku o kategorizaciji stvaralaca arhivske građe donosi direktor Arhiva, a na osnovu obrazloženog prijedloga Stručnog savjeta.

Odluka iz prethodnog stava objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

9. Odluka iz prethodne tačke ovog uputstva zasniva se na sljedećim kriterijumima:

- I kategoriju čine stvaraoci (registrature) čijim djelovanjem nastaje arhivska građa od značaja za istoriju i druge naučne oblasti, za kulturu uopšte i za druge društvene potrebe Republike Srpske ili regije, odnosno stvaraoci koji su nadležni za utvrđivanje politike, ciljeva i načina obavljanja pojedinih djelatnosti i čija arhivska građa pruža uvid u način, obim i uslove obavljanja pojedinih funkcija u okviru iste djelatnosti, a imaju visok ili nadređen položaj na području svoga djelokruga;
- II kategoriju čine stvaraoci regionalnog, gradskog ili mjesnog značaja, iste ili srodne djelatnosti, čijim radom nastaje arhivska građa čije su najznačajnije vrijednosti sadržane u arhivskoj građi imalaca I kategorije, a koji su na području određene djelatnosti nadležni za sprovođenje utvrđene politike i obavljanje tekućih i operativnih poslova. Po pravilu, to su stvaraoci manjeg značaja, nižeg ranga, ograničenijeg područja djelovanja i funkcionalnog obima od stvaralaca I kategorije, ali su reprezentativni za pojedina važna područja društvenog, kulturnog i privrednog života;
- III kategoriju čine stvaraoci čijim djelovanjem nastaje arhivska građa neznatnog istorijskog ili društvenog značaja, a čije su najznačajnije vrijednosti sadržane u arhivskoj građi stvaralaca I i II kategorije, kao njihovih nadređenih ili matičnih organa i ustanova.

10. Imaoci arhivske građe, koji po bilo kom osnovu posjeduju arhivsku građu koja ima značaj I i II kategorije, a sami nisu razvrstani u ove kategorije stvaralaca arhivske građe, privremeno se, do konačnog preuzimanja ove arhivske građe u Arhiv Republike Srpske, razvrstavaju u I ili II kategoriju stvaralaca.

Privremeno kategorisanje sprovodi se na način i po postupku predviđenom za redovnu kategorizaciju stvaralaca arhivske građe.

11. Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj 01/01/020-2/05
31. januara 2005. godine
Banja Luka

Direktor,
Ljiljana Radošević, s.r.